

**INSTITUTIONEN FÖR SOCIOLOGI
OCH ARBETSVETENSKAP**

Så mycket tid, så lite att göra

En kvalitativ studie om upplevelsen och hanteringen
av permittering under coronakrisen

Klara Edrén

Examensarbete för Kandidat i sociologi, 15 hp: SC1502
Handledare: Jonas Bertilsson
Termin/år: VT/20

Abstract

Titel: Så mycket tid, så lite att göra – En kvalitativ intervjustudie om upplevelsen och hanteringen av permittering under coronakrisen.

Författare: Klara Edrén

Handledare: Jonas Bertilsson

Examinator: Linda Soneryd

Typ av arbete: Examensarbete för kandidat i sociologi, 15 hp

Tidpunkt: VT/20

Antal tecken inkl. blanksteg: 68 406

Syfte och frågeställningar: Syftet med studien är att undersöka hur människor som är permitterade till följd av coronakrisen upplever och hanterar väntan och osäkerhet i en av de största kriserna Sverige ställts inför i modern tid.

Frågeställningarna lyder:

- Hur upplever permitterade till följd av coronakrisen förändring av tidigare tidsstrukturer?
- Hur hanterar permitterade till följd av coronakrisen de nya omständigheterna?
- Hur ser permitterade till följd av coronakrisen på framtiden?

Metod och material: Kvalitativ metod med en fenomenologisk ansats. Det empiriska materialet för studien har samlats in genom sex semistrukturerade intervjuer.

Huvudresultat: Studien har bidragit med en förståelse om hur plötsligt avbrott av tidigare tidsstrukturer upplevs och hanteras på olika sätt beroende på hur föreställningar om framtiden påverkas. Utifrån det empiriska materialet kan det förstås att den socialt organiserade och kontrollerade tiden inger känslor av förutsägbarhet för framtiden, stabilitet i nuet, och även ger värde åt den individuellt organiserade och kontrollerade tiden. Sociala jämförelser, förväntningar och hopp om framtiden har effekter på hur respondenterna upplever sin levnadsstandard under krisen. Så länge som väntan upplevs som meningsfull är respondenterna i studien villiga att vänta på en framtid som de än inte vet hur den kommer se ut.

Nyckelord: coronakrisen, hopp, osäkerhet, tid, väntan.

Ingen nämnd, ingen glömd: **till alla** – tack för att jag fått låna er tid.
Utan er hade den här uppsatsen inte varit möjlig.

Göteborgs Universitet juni 2020
Klara Edrén

Innehållsförteckning	
1.0 Inledning	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Syfte och frågeställningar	6
2.0 Tidigare forskning	6
2.1 Kris	6
2.2 Utdragen osäkerhet och hopp	8
3.0 Teori	9
3.1 Tid	9
3.2 Väntan	11
3.3 Kris, osäkerhet och hopp	12
4.0 Metod	13
4.1 Intervjupersoner	13
4.2 Presentation av respondenterna	14
4.3 Datainsamling	15
4.4 Databearbetning	16
4.5 Etik	16
5.0 Resultat och analys	17
5.1 Begränsning av organiseringsverktyget	17
5.2 Väntrummet och dess utfyllnadsverktyg	21
5.3 Bilden av framtiden	25
6.0 Sammanfattande diskussion	29
7. Litteraturlista	32
8. Bilagor	37
8.1 Bilaga 1: Intervjuguide	37
8.2 Bilaga 2: Informationsbrev	39

1.0 Inledning

1.1 Bakgrund

I slutet av 2019 upptäcktes ett nytt coronavirus i Wuhan i Kina. Virusgruppen corona går att hitta hos de flesta djurarter, men endast ett fåtal av virustyperna smittar från djur till människor och orsakar allvarligare luftvägssjukdomar (Folkhälsomyndigheten 2020). I skrivande stund vet man att det nya viruset, som går under namnet SARS-CoV-2 och orsakar sjukdomen covid-19, smittar mellan människor genom droppsmitta¹. Den 11 mars slog Världshälsoorganisationen fast att spridningen av coronaviruset klassas som en pandemi² (WHO 2020). Covid-19:s snabba och breda smittspridning över världen beror på att människokroppen inte har hunnit utveckla immunitet (Folkhälsomyndigheten 2020).

Effekterna av pandemin som ett samhällsfenomen har haft, och kommer fortsätta ha, stor inverkan på hela samhället. För att mildra de ekonomiska konsekvenserna av virusutbrottet i Sverige har regeringen vidtagit olika ekonomiska åtgärder. Syftet är att ge ökad trygghet under krisen, motverka konsekvenser för företag och jobb samt ge möjlighet till ekonomisk trygghet och omställning för de som blir arbetslösa (Regeringskansliet 2020). En av dessa åtgärder är ekonomiskt stöd till företagen genom korttidspermittering³. Syftet med stödet är att företag som drabbas ekonomiskt av arbetsbrist i samband med utbrottet av coronaviruset i Sverige ska kunna behålla sin personal istället för att säga upp dem, och på så sätt kunna växla upp snabbt igen när läget vänder (Regeringskansliet 2020). Det statliga stödet innebär att arbetsgivarens lönekostnader kan minska med hälften, samtidigt som arbetstagaren får ut över 90 procent av lönen (Tillväxtverket 2020). Stödet kom att gälla från den 7 april 2020, och kommer gälla retroaktivt från och med 16 mars 2020 (Arbetsförmedlingen 2020).

Beroende på hur länge krisen pågår drabbas branscher och företag olika hårt av de ekonomiska följderna. I väntan på att viruset ska bli kontrollerbart måste företag anpassa sig efter det rådande samhällsläget. Permittering kan förstås som en strategi för att anpassa nuvarande förhållanden till alternativa, och osäkra, framtidsuppfattningar som anpassas efter när krisen förväntas ta slut. Korttidspermittering skapar bättre förutsättningar för företag att överleva

¹ Droppsmitta innebär smitta överförs från hosta, nysningar och kräkningar via droppar (Sahlgrenska Universitetssjukhuset 2020).

² En pandemi är epidemi som inträffar över hela världen eller över ett brett område som passerar internationella gränser. Vanligtvis drabbas ett stort antal människor (Porta 2008: 179 [förf. översättning]).

³ Permittering blir aktuellt när en arbetsgivare under en period inte kan erbjuda lika mycket arbete som tidigare. Arbetstagaren går ner i arbetstid under en viss period, men har kvar sin anställning och behåller sin lön som när arbete fanns att tillhandahålla (Fackförbund.com 2020).

krisen. I dagsläget finns det dock inget datum för när samhället kan väntas återgå till det ”normala”, och regeringen bedömer att det kan ta år innan samhället återhämtat sig helt från den pågående krisen.

Den 5 juni 2020 hade Tillväxtverket beviljat 64 680 ansökningar om stöd för korttidsarbete, vilket omfattar 527 561 anställda (Tillväxtverket 2020). Vardagens rutinartade tillvaro har drastiskt förändrats för dessa människor. I väntan på att viruset ska bli kontrollerbart måste de anpassa sina sociala liv till en ny dagordning, där det moderna samhällets “vanliga” aktiviteter satts på paus i syfte att förhindra smittspridning. De som är permitterade till följd av coronakrisen har hamnat i en tillfällig position där de endast kan vänta på att det rådande samhällsläget ska vända. Utvecklingen kring viruset och samhällets förhållningssätt till detta kommer bestämma hur utdragen väntan på det ”normala” kommer bli, och hur samhället som vi tidigare kände det kommer se ut i framtiden.

1.2 Syfte och frågeställningar

Coronaviruset och dess effekter har satt en hel värld i väntan, där framtiden uppfattas som osäker för många människor. I följande studie kommer jag undersöka hur människor som är permitterade till följd av coronakrisen upplever och hanterar väntan och osäkerhet i en av de största kriserna Sverige ställts inför i modern tid.

- Hur upplever permitterade till följd av coronakrisen förändring av tidigare tidsstrukturer?
- Hur hanterar permitterade till följd av coronakrisen de nya omständigheterna?
- Hur ser permitterade till följd av coronakrisen på framtiden?

2.0 Tidigare forskning

Coronakrisen och dess effekter är i skrivande stund ett outforskat fenomen inom samhällsvetenskapen. Den tidigare forskningen är därför hämtad från olika forskningsområden som behandlar kriser, osäkerhet, utdragen väntan och hopp vilken kan kopplas till permitterade personers upplevelser av osäkerhet och väntan under coronakrisen.

2.1 Kris

I tider av kris tenderar individer att reflektera över nuvarande förhållande och potentiella framtidsvisioner i relation till det förflutna. I artikeln ”Ethnographies of Austerity: Temporality, Crisis and Affect in Southern Europe” diskuterar Daniel M. Knight och Charles Stewart (2016)

effekterna av den ekonomiska krisen i södra Europa 2008⁴. Författarna skriver att effekterna av ekonomiska kriser stimulerar människor att omvärdera sin relation till tid, där finansiella åtstramningar inte endast handlar om begränsningar utan även om hur människor och samhällen måste anpassa sig efter en ny levnadsstandard. Vidare skriver författarna att i tider av kris ger det förflutna upphov till ett tidsmedvetande i nutid, där framtiden kontinuerligt tolkas och formas av tidigare erfarenheter. I tider av kris tittar människor till det förflutna för att orientera sina emotioner i nuet och för att ge känslor av hopp om framtiden.

På liknande sätt menar Rebecca Bryant (2016) att i upplevelser av kris formas vår förväntan av framtiden genom berättelser från det förflutna. Hon tittar tillbaka på tre av sina tidigare etnografiska studier från Cypern och frågar sig om det finns identifierbara temporala egenskaper som människor tilldelade Cypernkrisen⁵. En av orsakerna till att människor kallar en händelse för kris beror på att nuet, som vanligtvis upplevs som något svävande mellan det förflutna och framtiden, upplevs som mer framträdande i medvetandet. Det vill säga, den ”vanliga” orienteringen av tid gentemot framtiden upplevs som mindre förutsägbar under kris och gör att den annars linjära upplevelsen av vardagen bryts och nuet blir mer påtagligt.

Jón Gunnar Bernburg, Sigrún Ólafsdóttir och Berglind Hólm Ragnarsdóttir (2012) undersöker i en studie hur människor på Island upplevde den finansiella kollapsen 2008. Kollapsen efterföljdes av utbredda ekonomiska svårigheter, ökad arbetslöshet och en förändrad levnadsstandard för landet. Författarna skriver att förväntningar på framtiden hade effekter på hur individerna i studien upplevde eventuella förluster i nuet. För individer som upplevde att deras situation inte kommer att förbättras eller kommer bli värre var känslor av orättvisa och ilska mer framträdande än för individer som föreställde sig en förbättring i framtiden. Vidare skriver de att individer tenderar att bedöma eventuella förluster som orättvisa och det finns någon eller något utanför deras kontroll, exempelvis myndigheter, att skylla omständigheterna på. Författarna visar att sociala jämförelser kan fungera som stötdämpare på effekten av upplevda förluster under krisen. Hur individer uppfattar sin situation i jämförelse med andra

⁴ Finanskrisen 2008 uppstod till följd av en övervärderad och överbelånad bostadsmarknad i USA och betraktas som den största finanskris som världsekonomin upplevt sedan depressionen på 1930-talet. Detta ledde till en djup och utdragen internationell nedgång med kraftigt stigande arbetslöshet (Nationalencyklopedin 2020).

⁵ Cypernkrisen var en politisk och militär konflikt om Cyperns folk- och statsrättsliga status efter att landet självständighetförklarats 1960 från Storbritannien. Konflikten grund var de motsättningar som fanns mellan den grekiska majoriteten och den turkiska minoriteten på ön (Nationalencyklopedin 2020).

formade deras tillfredsställelsenivå, och det behövs därför inte upplevda objektiva ekonomiska förluster för att känslor av missnöjdhet ska uppstå. Om individer uppfattade att krisen påverkat dem mindre än andra var känslan av förlust mildare. På samma sätt, om individer upplevde att krisen påverkat dem mer än andra var känslor av orättvisa och ilska starkare.

2.2 Utdragen osäkerhet och hopp

I kriser finns olika strategier för att hantera osäkerhet. Hopp kan förstås som en strategi och som en personlig resurs, där en känsla av potentiell framtid kan göra situationer av osäkerhet uthärdliga. Julia Cooks och Hernán Cuervos (2019) undersöker i sin longitudinella intervjustudie hur hopp hos unga vuxna i Australien förändras över tid. De menar att hopp kan förstås som en strategi för att hantera osäkerheten i vardagen. Till vilken grad människor känner att deras framtidsvisioner är genomförbara eller ej påverkar agentskap i nutiden. När människor konfronteras med känslan av att livet inte är under deras kontroll tenderar de att bli passiva. Om människor känner att de stöds av de villkor de befinner sig i skapar de också agentskap som passar situationen för att få det att gå i uppfyllelse. Vidare skriver de att vissa individer har större tillgång till de förhållanden under vilka hopp lättare kan upprätthållas än andra, vilket tyder på att varaktiga former av hopp kan utgöra och tydliggöra ojämlikheter.

Hopp kan vara en drivkraft för handling under perioder av osäkerhet. Cathrine Brun (2015) undersöker hur internflyktingar från regionen Abchazien i Georgien orienterar och konceptualiserar sina vardagliga liv i en situation som präglas av utdragen osäkerhet. I utdragna situationer av osäkerhet kan väntan skifta från att vara kortsiktigt till långsiktig. Hastigheten och osäkerheten som till en början var extrem, som präglas av oförutsägbarhet och brist på kunskap om de ständigt föränderliga omständigheterna som följer vid tvångsflyttningar till följd av krig, blir mindre allvarliga när vissa saker blir mer förutsägbara, och när förändringshastigheten saktar ner och när kunskap om vad som har hänt blir tillgängligt. Det som till en början var en radikal osäkerhet omvandlas till en utdragen osäkerhet. Den förändrade upplevelsen av osäkerhet och väntan påverkar människors framtidsorienteringar. Brun skriver att människor i perioder av väntan kan lokalisera hopp för framtiden i det förflutna. Hur man bedömer sannolikheten att kunna återvända hem eller ej påverkar hur människor agerar i nutiden. Hoppet om att en dag återvända kan förstås som en strategi för att klara av långvarig osäkerhet, på det sätt att den nuvarande situationen inte nödvändigtvis är tillfredsställande, men kommer bli det om man står ut. Hopp kan alltså användas som verktyg för att hantera osäkerhet, samtidigt som det kan styra de val en människa gör under långa perioder av osäkerhet.

På liknande sätt menar Horst och Grabska (2015) att människor kan hantera osäkerhet genom att upprätthålla en tro på en bättre framtid. Forskarna undersöker hur flyktingar, vars liv kännetecknas av både radikal och utdragen osäkerhet, upplever och hanterar situationen. De skriver att även om radikal och utdragen osäkerhet är nära interrelaterade med varandra, möjliggör distinktionen mellan dem en bättre förståelse för hur väntan och hopp förändras över tid. Före och under flykt måste människorna hantera radikala förändringar och utmaningar som inträffar i en snabb följd och ofta på ett mycket dramatiskt sätt, för att i exil behöva hantera en mer utdragen och långsam form av osäkerhet. Människor i dessa situationer navigerar i osäkerheten genom att upprätthålla en tro till framtiden. De skriver att hopp kan förstås som en känsla som både skapar och förmedlar möjligheter att agera på för människor när framtiden präglas av oförutsägbarhet och osäkerhet. Att ha hopp om en framtid någon annanstans än där de är nu kan göra det möjligt för människor att hantera de omständigheter som uppstår vid flykt och i exil, eftersom det låter dem hålla fast vid idén om att det är tillfälligt. Hoppet om en bättre framtid kan få människor att fortsätta i situationer av osäkerhet, och förlusten av hopp kan leda till resignation och passivitet. Om det inte finns något hopp, finns det ingen anledning att vänta.

3.0 Teori

Tid är intimt sammankopplad med coronakrisen, där frågan om när krisen kommer att ta slut är en fråga vi alla ställer oss. Just nu väntar och hoppas vi på en viss framtid, men vi vet inte med säkerhet om den kommer ske, eller på det sätt som vi önskar. Det teoretiska ramverket för studien behandlar därför sociologiska perspektiv kring tid, väntan, osäkerhet och hopp för att få möjlighet att fånga upplevelsen och hanteringen av permittering i den pågående krisen.

3.1 Tid

Vi vet alla saker om tid. Vi vet att tiden går och att den kan delas in, att vi kan slösa och spara tid. Tid fungerar som en grundläggande organisationsprincip i det moderna vardagslivet. Den mekaniska klocktiden är linjär, regelbunden och objektiv. Den kan varken accelerera eller saktas ner, den går inte att vridas tillbaka, och den hjälper oss att mäta tiden och på så sätt planera och distribuera tiden på det sätt som passar en specifik uppgift eller händelse (Hassard 1990). Som en effekt av moderniseringen och industrialiseringen i väst, där samhällen alltmer var tvungna att koordinera olika delar av samhället med varandra, tenderar industriella samhällen att värdera klocktiden eftersom det hjälper individer och grupper att vara precisa med

planering och mäta effektivitet (ibid.). Robert Merton och Pitirim Sorokin menar att alla fastlagda system för att dela in tiden, exempelvis kalendrar, har praktiska skäl för att synkronisera sociala aktiviteter i en grupp (Heidegren 2014: 28). Den mekaniska tiden är oföränderlig, oändligt delbar och kontinuerlig, och fyller en viktig funktion i komplexa samhällen i form av att organisera och synkronisera sociala aktiviteter (Heidegren 2014: 28; Merton & Sorokin 1990 [1937]: 58–60).

Ur ett sociologiskt perspektiv är tid en mer svårfångad dimension, och uppfattas främst som en social konstruktion vilket innebär att dess mening skapas genom social interaktion (Giddens & Sutton 2014: 277). Sociologen Emile Durkheim var en av pionjärerna att skriva om tid som en social kategori. Han menade att föreställningar om tiden är ett kollektivt fenomen, där det sociala livets rytmer bildar tidskategorier och indelningar som är gemensamma för gruppen i ett kollektivt medvetande (Hassard 1990: 3; Heidegren 2014: 25). Växlingen mellan dag och natt är naturliga rytmer som det sociala livets rytmer har anpassat sig till (Heidegren 2014: 26). Mot bakgrund av Durkheims uppfattning av tid som en del av det kollektivt medvetande menade Merton och Sorokin att den sociala tiden är kvalitativ, och den får sin kvalitet från de rytmer och perioder som präglar det sociala livet i det samhälle där den förekommer (Heidegren 2014: 27). Social tid menar författarna är ett uttryck för förändring och rörelse. Tidens mening associeras med händelser, på så sätt att igenkänningen av specifika perioder är beroende av graden betydelse som tillskrivs dem av individer och grupper (Hassard 1990: 3).

Tidsbestämningar fyller alltså en funktion genom att koordinera och synkronisera mänskliga aktiviteter med varandra. Tid kan förstås som en symbolisk process som kontinuerligt produceras i vardagliga interaktioner (Munn 1992: 116). Hur människor sprider ut olika uppgifter över ett bestämt tidsintervall kan förstås som temporalisering av komplexitet. Individer måste prioritera vissa områden i sina liv vid olika tidpunkter under en dag, exempelvis hur vi planerar arbetsdagar och lägger upp ledig tid. Det är omöjligt att göra allt samtidigt, och genom att göra upp en turordning som anger vad som måste göras först kan man säga att vi reducerar komplexitet genom att temporalisera den (Heidegren 2014: 30).

Upplevelsen av tid stämmer inte alltid överens med den uppmätta tiden: den kan både gå snabbare och förflyta långsammare (Heidegren 2014: 23). Exempelvis kan en timma ibland kännas som fem minuter, och fem minuter kan kännas som en timma. Sociologen Kathy Charmaz studerade hur tidsupplevelsen påverkas hos kroniskt sjuka människor. I sjukdomens inledningsfas präglas tidsuppfattning ofta av väntan, där man letar efter tecken och ledtrådar

där nutiden pendlar mellan ett förankrat förflutet och en osäker framtid. I väntan på besked, förändring, på att symtom ska utvecklas eller inte kan tiden upplevas som mer utdragen (Heidegren 2014: 22). När brist på variation infinner sig i nuet finns det få fasta hållpunkter att strukturera tiden efter (ibid.). Om sjukdomen tar en allvarlig vändning intensifieras tidsupplevelsen som utdragen, som präglas av akut smärta och lidande. Denna typ av tid kallar Charmaz för “dragging time”, vilket är tid som upplevs släpa sig fram. I efterhand kan den utdragna tiden upplevas som ett kort ögonblick, vilket benämns som “drifting time”. Klocktiden flyter samman i ett tempo som verkar vara en kort stund (ibid.).

3.2 Väntan

Väntan är en del av våra vardagliga liv. Men vad innebär det att vänta? Ghassan Hage (2009) citerar John Rundell i inledningen till antologin “Waiting” som uttrycker att “vi alla väntar på framtiden - ändå inte på samma, inte heller på samma sätt eller i samma tempo” (ss.1–2, [förf. översättning]). Väntan kan förstås som tiden som fyller luckorna i vår tid. Så länge som väntan upplevs som meningsfull är människor villiga att vänta. Väntan kommer i olika former, där människor aktivt förhåller sig till sannolikheten för att händelser man väntar på kommer att inträffa, samtidigt som en förhandling av hur mycket tid man är beredd att vänta sker (Hage 2009). Att vänta kan även synliggöra klass- och statusrelationer, vem som väntar på vem, vem som har makten att få deras tid att framstå som mer värdefull än någon annans tid. Hur väntan upplevs kan därför korreleras med graden av makt som en individ eller grupp har inom den sociala och politiska strukturen (Hage 2009: 8). När andra får oss att vänta kan en känsla av en oförmåga att agera uppstå, vilket kan ge upphov till känslor av maktlöshet, hjälplöshet och sårbarhet (Baer 2009 [2008]: 138). Men ibland väljer vi att aktivt vänta för att det passar tillfället att göra det. Vid dessa tillfällen är väntandet ett uttryck för agentskap och kan därför förstås som en passiv aktivitet (Baer 2009 [2008]: 138; Minnegal 2009 [2007]: 90). Väntan kan förstås som både självvald och påtvingad, vilket i sin tur skapar olika grader av kontroll över väntan.

Väntan sker i tiden, i den mening att den mekaniska tiden existerar utanför individer som väntar inom dem. Samtidigt skapar väntan tid. Det vill säga, att olika sätt att vänta på skapar temporaliteter som inte alltid är i linje med andra sociala och mekaniska tidsfenomen (Hage 2009: 7). Nuget kan förklaras som ett slags “väntrum” till framtiden, med en uppfattning av vad som kan ha tagit oss till denna plats och vad som kommer ta oss ur denna (Minnegal 2009 [2007]: 95). I de här “väntrummen” skapas både passivitet, i form av att vi endast kan vänta på att saker kan/ska ske, och aktivitet, att i väntan anpassa sitt sociala liv till befintliga strukturer

(ibid: 90). Agentskap är på så sätt föränderligt och alltid kontextbundet (Dwyer 2009 [1998]: 23). Hur människor väntar är på så sätt kontextbundet och sker utifrån den subjektiva tolkningen av de individuella omständigheterna.

Individer inom ett socialt fält är aktiva inom olika temporaliteter samtidigt, vilket innebär att den tidsmässiga orienteringen påverkas av dåtid, nutid och framtid parallellt. Agentskap kan förstås som ett temporärt fenomen. Handlingar i nuet kan vara mer eller mindre en repetition av tidigare handlingar, mer eller mindre riktade mot framtiden som förmågan att föreställa sig möjligheter, och mer eller mindre responsiva i nuet som kapaciteten att kontextualisera tidigare erfarenheter och framtida projekt (Cojocar 2016: 13; Emirbayer & Mische 1998: 963).

Kriser skapar en specifik form av väntan. Människor väntar inte på något, utan snarare på att någonting oönskat ska ta slut eller försvinna. Det handlar om att "vänta ut", en form av uthållighetstest, vilket kan förstås som att ha en förmåga att klara av att vänta och skapa agentskap i en situation där man inte förväntas ha det (Hage 2009: 100).

3.3 Kris, osäkerhet och hopp

I tider av kris hoppas vi på en viss framtid, men vi vet inte med säkerhet att den kommer ske, eller på det sätt vi önskar (Pine 2014: 96). Kriser förstås till stor del som skapade av externa händelser som stör en viss stabil social verklighet, och inträffar när strukturer och rutiner inte kan infalla på det förväntade sättet som under "normala" omständigheter (Sahlins 1985: 153; Vigh 2008: 15). En kris kan beskrivas som en typ av händelse som behöver förklaringar, och kan ge upphov till känslor av att inte veta vad världen kan utvecklas till (Kleist & Jansen 2016: 375; Roitman 2014: 20). Kriser upplevs ofta som en känsla av förlust av stabilitet, säkerhet, tydlighet- en förlust av ordningen som påverkar vår förmåga att planera framåt för att realisera våra drömmar (Vigh 2008: 16). På så sätt kan kriser förstås som ett avbrott i de vardagliga rutinerna, där framtiden präglas av en känsla av oförutsägbarhet och osäkerhet, där man i nutiden försöker hitta förklaringar i det förflutna.

Barbara Adam och Chris Groves (2007) identifierar ett av huvuddragen i industriella samhällen som förståelsen av framtiden med referens till dess värde för nutiden. Att ha en uppfattning om framtidens värde kan göra osäkra och otillfredsställande situationer uthärdliga (ibid: 163). I tider av osäkerhet kan nutiden förstås som fast mellan dåtiden och framtiden. Författarna gör en distinktion mellan *facta* och *future*, där det förstnämnda hänvisar till det som redan har hänt, och det senare till det som ännu inte har skett, något som kommer att bli ett faktum först efter

det har inträffat (ibid: 31). Det är i *facta* som informationen till nutiden finns, det som redan har tagit (oföränderlig) form, medan *futura* fortfarande är öppet för inflytande och förändring i nutiden. Det förflutna är stängt för inflytande men öppet för faktakunskap, medan framtiden är öppen för val och ansträngningar för att kontrollera och därmed stängd för sakliga fakta. Ur detta perspektiv existerar inte framtiden, utan är istället öppen för att formas, skapas och designas. Framtida föreställningar går därför inte att utreda, utan den nuvarande framtiden är det som behöver undersökas (ibid: 32). Distinktionen mellan *facta* och *futura* kan förstås som att fakta är materiella och på så sätt "verkliga", och framtiden är immateriell och dess primära egenskap finns i människors medvetande (ibid: 195).

4.0 Metod

I studien har kvalitativ intervjuetodik använts. Då syftet för studien är att undersöka hur människor som är permitterade i samband med coronakrisen upplever och förhåller sig till perioder av osäkerhet och väntan lämpade sig kvalitativ metod bättre än kvantitativ metod då det skapar möjligheter att få tillgång till den subjektiva verkligheten (Dalen 2007). Att fånga hur människor upplever och förhåller sig till osäkerhet och väntan kan även förstås som svåra begrepp att operationalisera vid exempelvis en enkätstudie.

Vidare har en fenomenologisk undersökningsmetod tillämpats i studien. En fenomenologisk position syftar till att undersöka och förstå människans tillvaro från den utgångspunkt och plats som hon erfar och möter världen (Flisbäck 2014: 17). Då coronakrisen har satt Sverige i en ny situation, där många människor blivit permitterade som följd av dess ekonomiska effekter, ämnar studien försöka fånga och förstå människans upplevelse av fenomenet (Dalen 2007).

För att ha möjlighet att vara flexibel i förhållande till respondenterna och deras upplevelser har en abduktiv ansats tillämpats, vilket betyder att man växlar mellan tidigare formulerade teorier och den information som uppkommer i samband med insamling av empiri. På så sätt undviker man att för tidigt bestämma teori och begrepp som kanske inte passar den studerade gruppen (Larsen 2018: 30; Patel & Davidson 2011: 24).

4.1 Intervjupersoner

Urvalet för studien kan förstås som en kombination av kriterieurval och ett snöbollsurval, vilket innebär ett icke-slumpmässigt urval där man på förhand bestämmer kriterier som man vill att möjliga respondenter ska uppfylla och att via redan kända personer leta sig fram till personer

som lämpar sig för urvalet (Dalen 2007). Urvalskriteriet byggde på permittering till följd av coronakrisen i Sverige, och resultatet av studien kommer huvudsakligen från permitterade personer inom olika yrken. I och med studiens begränsning till sex intervjuer togs inte anställningsform, beräknat slutdatum för permittering, kön, klass, etnicitet eller ålder med som ett kriterium, då studien syftar till att undersöka hur människor som är permitterade uppfattar sin situation i den pågående krisen, och inte att hitta likheter och skillnader mellan hur grupper upplever situationen. För att få kontakt med respondenter vände jag mig till icke-typiska personer i mitt eget nätverk (vänners föräldrar, kollegor, studiekamrater) och frågade om de kände någon som var permitterad. Resultatet blev sex personer, fem bosatta i Göteborgsområdet och en i Stockholmsområdet. Intervjupersonerna var mellan 22 och 43 år. Graden av permittering var mellan 40–60%, där ingen av personerna visste ett bestämt slutdatum för permitteringen när intervjuerna utfördes. Respondenterna jobbar inom kläindustrin (4st), mediebranschen (1st), och ett miljökonsultföretag (1st). Vissa branscher har drabbats hårdare än andra till följd av coronakrisen, vilket kan vara en förklaring till mitt urval av personer.

4.2 Presentation av respondenterna

Mona är 43 år. Hon bor i ett hus tillsammans med sin man och deras två barn i ett hus i utkanten av Göteborg. Hon har gått en tvåårig kvalificerad yrkesutbildning inom textilekonomi och jobbar i dagsläget som inköpare på ett klädföretag. Sen slutet av mars är hon permitterad på 60%. Hon har inte fått något datum för när permitteringen förväntas avbrytas.

Marcus är 27 år och har efter avslutade studier inom miljövetenskap och nationalekonomi börjat jobbat som miljökonsult. Han bor tillsammans med sin sambo i en lägenhet som de hyr i andra hand i Göteborgs innerstad. Sen den 14 april är hela kontoret permitterade på 60% som är godkänd av staten, men han tror att det kommer förlängas.

Daniela är 22 år och bor hemma hos sina föräldrar i en förort till Stockholm. Till vardags arbetar hon som visual merchandiser i en klädbutik där hon började efter avslutad gymnasieutbildning. Sen den 25 mars är hela butiken permitterad på 60%, och i dagsläget vet hon inte om något förväntat slutdatum.

Samir är 32 år och bor i en hyresrätt i Göteborg sen fem år tillbaka. Han pluggade till sjuksköterska i ett och ett halvt år innan han började arbeta som butikssäljare i en klädbutik där han varit anställd ett och ett halvt år. I mitten på mars permitterades hela butiken på 60%, och

permitteringen är godkänd till och med sista december. Vid tiden för intervjun vet han inte om det är ett slutgiltigt datum.

Leon är 37 år och bor i ett radhus i göteborgsområdet tillsammans med sambo och två barn, med ett tredje på väg. Han har ingen formell examen, men har läst kurser som företagsekonomi, nationalekonomi och mediakommunikation på universitet. Den 24 mars blev han och hela huvudkontoret permitterade på 40% på ett klädföretag där han jobbar som e-commerce manager. Han vet inte hur länge permitteringen förväntas pågå vid tiden för intervjun.

Annie är 28 år och bor i en bostadsrätt i centrala Göteborg. Efter att ha läst media och kommunikation på universitetet fick hon jobb som digital marknadsförare på en mediebyrå där hon jobbar sen ett år tillbaka. Hon bor i en bostadsrätt i Göteborg. Den första april blev hela kontoret permitterade på 40%, och en ansökan om sex månaders permittering är godkänd. Dock kan permitteringen förlängas.

4.3 Datainsamling

Det empiriska materialet för studien består av sex personer som är permitterade som följd av coronakrisen. Perioden då de sex intervjuerna utfördes var 2020/04/22-2020/05/1. För att säkra validiteten för studien utformades en semistrukturerad intervjuguide, där syftet var att i viss mån styra samtalet, men även lämna utrymme för friare samtal kring olika teman (Dalen 2007; Kvale & Brinkmann 2014, Yin 2011). Utgångspunkten för intervjuguiden var övergripande teman (bakgrund, dåtid, nutid, framtid) med frågor av semistrukturerad karaktär (bilaga 1). Intervjuguiden har bidragit till att respondenterna, genom att de fått samma frågor, fått lika förutsättningar för deltagandet i studien vilket har säkrat reliabiliteten för studien (Yin 2011). Innan studiens intervjuer genomfördes en pilotintervju med en vän som vid tiden för intervjun var mellan jobb. Syftet var att se om övergripande teman och intervjufrågor var formulerade på ett förståeligt sätt och hade en passande ordningsföljd, något som kom att modifieras efter genomförd pilotintervju.

Intervjuerna inleddes med en kort presentation om studiens syfte, och tog mellan 40–60 minuter. Längden styrdes av intervjupersonerna och hur de utvecklade sina svar till frågorna som ställdes. Då det rådande samhällsläget uppmanar till distansering utfördes samtliga intervjuer via videolänk, efter överenskommelse med respondenterna. Det forum som användes för intervjuerna var Google Hangouts och Skype. För att fånga och kunna återge respondenternas egna ord spelades samtliga intervjuer in med mobiltelefon efter

respondenternas godkännande (Dalen 2007). Efter intervjuerna transkriberades de från tal till skrift, för att göra materialet tillgängligt för analys (Kvale & Brinkmann 2014: 218).

4.4 Databearbetning

Intervjuerna spelades in med appen Linfei Recorder (Linfei Ltd. 2020) som finns tillgänglig på app store kostnadsfritt. Appen är försedd med en funktion som tillåter ljudfilerna att spelas upp långsammare, vilket gjorde det lättare att ordagrant kunna återge samtalen vid transkriberingen. Internetanslutningen har fungerat väl vid tillfället för intervjuerna, vilket resulterat i god kvalitet vid inspelningarna.

Det transkriberade materialet användes som underlag för analysen. I den här fasen av studien är fokus på att tolka materialet i en mer teoretisk riktning (Dalen 2007: 75). I den första fasen av analysen lästes det transkriberade materialet igenom där nyckelord och meningar markerades, en form av öppen kodning för att undersöka vad som fanns i materialet (Alm 2019: 129). Nyckelorden och meningarna flyttades därefter över till ett nytt dokument och sorterades och sammanfördes för att identifiera återkommande mönster, vilka kom att bilda teman (osäkerhet, upplevelse, hopp, obegränsad tid, virusets makt, om/värderingar, planering och framtid). I nästa fas av materialanalysen gjordes en fokuserad kodning, vilket innebär att temana placerades under mer generella kategorier (dåtid, nutid, framtid/hopp) (ibid: 136). Under hela processen fördes memos för att ta vara på de tankar och idéer som uppstod under kodningsprocessen. En del av dessa integrerades i resultatet av analysen (ibid: 136).

4.5 Etik

Forskning kan bidra med ny kunskap och är viktigt och nödvändigt för både individens och samhällets utveckling (Vetenskapsrådet 2002: 5). Inför vetenskapliga undersökningar är det viktigt att väga värdet av det förväntade kunskapsstillskottet mot möjliga negativa konsekvenser för berörda undersökningsdeltagare (ibid.). Etiska reflektioner inom forskning handlar om att väga olika intressen mot varandra. Det grundläggande individskyddskravet, som tagits fram för att skydda personer mot olika former av risker, innehåller fyra allmänna huvudkrav: informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet.

Ett informationsbrev (bilaga 2) skickades ut till samtliga respondenter vid initial kontakt med information om studiens syfte, hur materialet skulle bearbetas och behandlas, var uppsatsen publiceras, anonymitet och min tystnadsplikt. Detta förtydligades även innan intervjun påbörjades (Vetenskapsrådet 2002: 7). Deltagandet i studien var helt frivilligt, och

respondenterna kunde när som helst avbryta sin medverkan (ibid: 9). Samtliga deltagare har fått erbjudande om att läsa igenom transkriberad intervju. En av deltagarna ville läsa igenom transkriberingen, men lämnade den oförändrad.

För att säkra respondenternas konfidentialitet har jag använt mig av pseudonymer, både vid transkribering av intervjuer och i presentation av resultatet. Uttalanden har även behandlats med försiktighet, för att försvåra identifiering av deltagarna. Inspelningarna och transkriberingarna raderas efter uppsatsens godkännande (Vetenskapsrådet 2002: 12–13).

5.0 Resultat och analys

För att hantera tiden som vi har till vårt förfogande kan det förstås som att vi använder oss av en tidsverktygslåda. I den här verktygslådan har vi tillgång till olika verktyg för att organisera och kontrollera tiden, och för att fylla den med det som möjliggör det vi önskar av våra föreställda framtider. Till följd av coronakrisen och dess effekter har tidsverktygslådan skakats om och hamnat i oordning och samtidigt begränsats. I följande avsnitt presenteras de olika processer som respondenterna genomgår när de förlorar sin tidigare ordning och försöker omorganisera sina tidsverktygslådor.

5.1 Begränsning av organiseringsverktyget

Tid fungerar som en grundläggande organisationsprincip i det moderna vardagslivet. Den hjälper oss att planera och distribuera tiden på det sätt som passar en specifik uppgift eller händelse (Hassard 1990: 11). Hur vi organiserar tiden i vardagen kan förstås som en kollektiv symbolisk process som kontinuerligt produceras i vardagliga interaktioner (Hassard 1990: 3; Heidegren 2014: 25; Munn 1992: 116). Den sociala tiden kan ses som ett gemensamt organiseringsverktyg som ger oss möjlighet att skapa rutiner som känns meningsfulla för oss i vardagen. I och med coronakrisen har organiseringsverktygets tagits ifrån de permitterade, och de tidigare tidsstrukturer och rutiner som respondenterna förhöll sig till kan inte längre infalla på det förväntade sättet som under ”normala” omständigheter (Sahlins 1985: 153). Istället får de ett tomrum med tid som de har svårt att organisera eller fylla med någonting meningsfullt. Permitteringen har inneburit kortare arbetsdagar och mer ledig tid än tidigare för respondenterna. Den tidigare vardagliga ordningen som de organiserat sina dagar efter har ersatts med en ny dagordning. Med andra ord, den tidigare temporaliseringen av komplexitet har ersatts med en ny komplexitet (Heidegren 2014).

När den tidigare tidsstrukturen som respondenten Mona förhöll sig till inte längre fanns tillgänglig upplevde hon den nytillkomna lediga tiden som överväldigande i permitterings inledande fas. När hon svarar på frågan om hur hon upplevde permitteringen i början svarar hon att

’generellt sett har jag alltid jobbat mycket och brukar sticka hemifrån redan vid sju [...] Det har varit full fart från morgon till kväll. Och sen blev det här vakuumen liksom, där man bara, men herregud, ska jag gå hem klockan två? Vad ska jag göra med all min tid?’

Det nya utbudet av tid blev svårt att förhålla sig till, och Mona visste inte hur hon skulle planera eller distribuera den nytillkomna lediga tiden. Vidare säger hon att det är svårt att njuta av den lediga tiden som hon hade gjort om det vore semester. Hon efterfrågar ett slutdatum

’för hade man vetat att, ah men det är ett virus och det kommer ta fyra veckor, efter det kommer det vara normalt, då hade man kunnat njuta med av den lediga tiden’

I och med permitteringen kan den individuella lediga tiden inte distribueras efter den socialt organiserade tiden och upplevs därför som mindre värdefull, eftersom dess tidigare begränsningar kring den inte längre existerar och blir därför vår att fylla med meningsfulla aktiviteter. I och med att det inte finns något slutdatum på den lediga tiden blir det svårt för Mona att känna att den är värdefull, något som den skulle kodas som när den distribueras mellan social och individuell tid (Heidegren 2014; Hassard 1990).

Marcus resonerar på liknande sätt när han får frågan om han kommer ihåg hur han upplevde permitteringen till en början. Han säger att

’i början av permitteringen fick jag nästan lite ångest och kände vad ska jag göra med mitt liv nu som känns viktigt och värdefullt? När man fick obegränsat med fritid så kändes det lite meningslöst, att man inte riktigt förtjänar ledigheten. Det känns liksom inte som att man gör good enough när man är ledig’

Innan permitteringen organiserade Marcus sin lediga tid så att den kändes meningsfull med hjälp av sitt arbete. När den tidigare socialt organiserade och kontrollerade tiden inte längre kan infalla på det förväntade sättet upplevde han till en början att det var svårt att göra någonting meningsfullt med den nytillkomna individuella lediga tiden. När den förväntade arbetstiden inte längre är tillgänglig i samma utsträckning som tidigare blir hans tidigare temporalisering av komplexitet oanvändbar (Heidegren 2014). Vidare går det att tolka att Marcus ser ledig tid som

något man tjänar ihop efter en period av arbete, och då distribuerar utefter det man tjänat ihop och fyller då med det man kodar som menings- och värdefullt. Den socialt organiserade och kontrollerade tiden ger värde åt den individuellt organiserade och kontrollerade tiden, och när det förstnämnda inte längre finns tillgängligt i samma grad som tidigare upplevs den individuella tiden inte lika menings- och värdefull.

Daniela beskriver sig själv som en rutinfast person som gillar att gå upp samma tider, jobba samma tider och ha samma planer efter jobbet. När hon fick reda på att de skulle bli permitterade och att de nya arbetstiderna blev tre timmar om dagen, istället för åtta, upplevde hon det som en stor och jobbig omställning. Daniela beskriver att till en början

'åkte (jag) hem efter jobbet och bara, ah, vad ska jag nu hitta på? [...] Man hamnar i något slags mode att man konstant är på semester typ, och att man inte riktigt har några rutiner överhuvudtaget som är vanliga'

I och med att den organiserade sociala tiden blivit begränsad, får Daniela svårt att strukturera upp den nytillkomna lediga tiden. Semester, något som hon under "normala" omständigheter kodat som värdefullt kom att bli meningslöst när den får existera i överflöd (Heidegren 2014).

När Samir får frågan om hans syn på arbete och fritid har förändrats i och med permitteringen reflekterar han kring den tidigare tidsstrukturen han förhöll sig till och säger att

'jag tror jag innan hade väldigt mycket att allt gick ihop [...] det var lite samma sak på något sätt, det var inte supertydliga skillnader [...] nu känns det verkligen så tydligt att jag är på jobbet och gör det, sen är jag ledig och såhär, vad gör jag nu då?'

Den tidigare temporaliseringen av komplexitet upplevde Samir flyta på (Heidegren 2014). När den försvann till följd av permitteringen upplevde Samir att det blev svårt att hitta struktur i den nya vardagen och fylla den nya tillgången av individuell tid med meningsfulla saker. Vidare utvecklar han att

'innan önskade jag att jag hade en sovmorgon, att jag fick vara ledig [...] nu är det mer, fan jag vill inte ha sovmorgon idag igen'

Tidigare var sovmorgon och ledig tid något Samir längtade efter, något som han kunde fylla med saker som han kodade som meningsfullt. I och med gränslösheten som den nya lediga tiden har längtar han efter att inte ha sovmorgon, att ha hållpunkter att strukturera upp sin individuella

tid efter (Heidegren 2014). Samir säger även att ovissheten att inte riktigt veta vad som kommer hända är jobbig. Han utvecklar och säger att

'hade man vetat att i slutet av augusti då är detta, då kommer allt vara bra, då hade man på ett annat sätt kunnat vara lugn'

Likt hur Mona menade att ett slutdatum hade gett den lediga tiden mer värde i nuet, kan det i Samirs fall förstås att ha ett slutdatum hade bidragit med ett lugn i den situation han befinner sig i, då han hade haft möjlighet att kolonisera framtiden och också förhålla sig till när det "normala" förväntas komma tillbaka (Hassard 1990; Heidegren 2014: 22). I och med att det inte finns något slutdatum att förhålla sig till, upplevs den nuvarande situationen som oviss och osäker.

För Leon kändes den nya tillgången av ledig tid till en början som något främmande. När han svarade på frågan om hur han reagerade när han fick veta att de skulle bli permitterade berättar han att det till en början kändes ovant, och att han började fundera på hur han skulle lägga upp sina dagar framåt. Han beskrev det som att det 'kändes som en forcerad närvaro'. När den annars linjära upplevelsen av vardagen bryts kan känslor av förlust av kontroll bli framträdande, och nuet blir tydligt på ett annorlunda sätt (Bryant 2016). Vidare beskriver Leon att 'förändringsmodet slog på' i början av permitteringen, vilket kan förstås som att han mentalt förberedde sig på hur han skulle strukturera upp en ny temporalisering, för att inge känslor av kontroll i nuet för det oförutsägbara som ligger i framtiden (Heidegren 2014).

Likt hur Leon beskrev att förändringsmodet slogs på, uttryckte Annie att hon kände sig förberedd på permitteringen. En halv månad innan permitteringen hade hela kontoret börjat arbeta hemifrån som en säkerhetsåtgärd från företagets sida för att förhindra smittspridning. När det började pratas om att permittering skulle bli aktuellt hade hennes chef ringt runt och pratat med alla anställda och förklarat vad det skulle innebära – förändringsmodet var på så sätt redan påslaget. Hon berättar att 'man visste att det var på gång, men inte hur mycket vi skulle permitteras'. När permitteringen väl trädde i kraft kände hon sig lugn och lättad och beskriver att 'det kändes som ett ganska tryggt val av företaget att göra'. Här kan vi se en annan beskrivning av den inledande fasen av permitteringen. En kombination av information och förberedelser av organisering av de nya arbetsformerna hemma kan vara en förklaring till att permitteringen inte upplevdes som en så stor omställning för henne jämfört med de andra respondenterna. Annie hade tid att kognitivt kolonisera framtiden och förbereda sig på vad den

nya vardagen skulle komma att innebära, och fann därför ett lugn i en annars upplevd osäker situation.

5.2 Väntrummet och dess utfyllnadsverktyg

I tider av kris kan det annars kända dag-till-dag-livet kastas upp och ner, där nuet blir en temporär balanspunkt mellan det förflutna och en osäker framtid (Heidegren 2014: 22; Knight & Stewart 2016). För respondenterna har organiseringsverktyget tagits från dem, vilket lett till att vissa av dem upplevde den lediga tiden i permitteringsens initiala fas som svår att fylla med meningsfulla aktiviteter. I syfte att förhindra smittspridning av coronaviruset har även många av samhällets ”vanliga” aktiviteter begränsats, vilket innebär att respondenterna inte längre har samma möjligheter att göra det som de vanligtvis fyller den lediga tiden med. De samhälleliga restriktionerna kan förstås som en social organisering och kontroll av tid, genom att begränsa vad den individuella tiden kan fyllas med. De aktiviteter som vanligtvis stoppas in i tidsramverket har behövts anpassas till det rådande samhällsläget där respondenterna även har mindre kontroll över den individuella tiden än tidigare (Knight & Stewart 2016). Bildligt talat skulle man kunna säga att utfyllnadsverktyget, alltså det vi stoppar in i organiseringsverktyget, begränsats. Respondenterna har inte bara fått mer av den lediga tiden som tappat sitt tidigare värde, de har inte heller samma möjligheter att göra det som de kodar som meningsfullt inom den. De har hamnat i ett slags ”väntrum” till framtiden, där de väntar på att viruset ska bli kontrollerbart så att de kan återgå till det ”normala” (Baer 2009 [2008]: 138; Minnegal 2009: 95). I det här ”väntrummet” agerar respondenterna på olika sätt, beroende på hur de tolkar och upplever permitteringen och väntan (Dwyer 2009 [1998]: 23).

Från att till en början känt att han blev lite passiv, säger Leon att han gradvis har vant sig i den nya verkligheten och de spelregler som gäller där. Han säger att

’nu känns det ju lättare och roligare. Lite stabilare än vad det gjorde för någon månad sen’

Leons ”väntrum” har kommit att bli mindre främmande med tiden, då han börjar känna att hans handlingsförmåga gradvis kommit tillbaka när permitteringen skiftat från en radikal till en mer utdragen form (Brun 2015; Horst & Grabska 2015). Han börjar förstå och vänja sig vid de regler som ger struktur och vad han kan göra för att fylla väntan-tiden (Dwyer 2009 [1998]: 23; Knight & Stewart 2016; Minnegal 2009 [2007]: 95). Vidare utvecklar han och säger att

'det är ju vissa saker som man verkligen vill ha kontroll på. Det är ju boende, försörjning och så. Är det inte där tar det ju lätt över hela ens tillvaro. Det är väl min trygghet och lyx i det här att jag ändå är så stabil. Hade jag varit på ett annat ställe så hade det nog varit väldigt mycket jobbigare'

Likt hur Bernburg et al. (2012) beskriver att sociala jämförelser kan fungera som stötdämpare för upplevda nackdelar i tider av kris, kan Leons värdering av trygghet förstås på liknande sätt. Han upplever sig inte vara speciellt sänkt av permitteringen och dess former, och det kan vara ett resultat av att han utifrån jämförelser med hur det kunde vara om han var på ett annat ställe inte känner sig sänkt av omständigheterna.

För Mona, som till en början inte visste hur hon skulle hantera den nytilkomna lediga tiden, blev det lätt att hon åkte hem efter jobbet, satte sig i soffan och tittade på tv. Tidigare fylldes hennes vardag med aktiviteter anpassat efter hennes arbete, och hon säger att 'man är ju inte så van, och man brukar bara rusa hem och så sätter man igång med allt det hära bestyret som man alltid gör'. I och med permitteringen har hon aktivt behövt skapa sig en ny temporalisering för att inte hamna i soffan efter jobbet. Mona beskriver att hon med tiden känner att 'jag har funnit mig lite med lunken nu och fyller eftermiddagarna med promenader, träning och trädgårdsarbete'. Likt hur Leon vant sig vid sitt "väntrum", har Monas "väntrum" också kommit att bli mindre främmande med tiden (Brun 2015; Horst & Grabska 2015). Vidare säger hon att

'bor man i en lägenhet utan balkong till exempel så upplever man nog det här mycket jobbigare. För jag kan ändå gå utanför dörren och göra någonting [...] Jag själv hade nog mått sämre faktiskt. För när man väl är hemma så är det inte så stor skillnad. Här är livet normalt, mer att man inte kan träffa folk på samma sätt. Men vi har ju träffats (vänner) lite i trädgården [...] Så årstidsmässigt så är det väl perfekt timing liksom om man nu ska ha den här bacillen'

Mona uttrycker att hemma är livet normalt, vilket kan tolkas som att hennes "väntrum" skiljer sig från hur det ser ut ute i samhället. Hennes känsla av tillfredsställelse formas utifrån en social jämförelse, där hon upplever att hon hade mått sämre om hon hade bott i en lägenhet utan balkong (Bernburg et al. 2012). Det finns även en årstidsmässig referens i citatet. Mona ser snarare möjligheter än begränsningar i förhållande till de samhällsmässiga restriktionerna där hon har möjlighet att strukturera upp tillvaron utefter den kalendariska tiden (Heidegren 2014: 28). Det kan förstås som att Mona, i väntan på att det "normala" ska komma, har anpassat sitt

sociala liv till de befintliga strukturerna och ser sina omständigheter som möjliggörande snarare än begränsande (Minnegal 2009 [2007]: 95; Bernburg et al. 2012).

Annie är stationerad hemma sen mitten på mars. Under permitteringen slutar arbetsdagen vid kvart i fyra och hon säger att kvällarna blir väldigt långa nu när hon håller sig hemma i större utsträckning är tidigare. Hon berättar att hon börjat reflektera över att hon tidigare träffade vänner i en större utsträckning än vad hon var medveten om och att 'nu känner man ju verkligen att det är jobbigt att inte träffa människor på det sättet'. För att få tiden att gå berättar hon att hon försöker sätta upp projekt för sig själv och gör

'[...] saker som man kanske inte tagit sig tid att göra innan. Rensa skafferi, rensa garderob, rensa avlopp. Så har jag börjat baka surdegsbröd. Man har lite mer tid än vad man hade innan [...] man märker att det är ju mer än vad man behöver, eller jag, mer än vad jag behöver'

Den nya socialt organiserade och kontrollerade tiden har inneburit att Annie spenderar mer tid hemma än tidigare, och anpassar sig till den nya tidsstrukturen genom att organisera sin individuella tid till att göra saker som hon under "normala" omständigheter möjligtvis inte kodar som menings- och värdefullt. Till följd av att hon upplever sig mer begränsad till hemmet, har hon valt att använda den individuella tiden för att göra saker som hon annars inte avsätter tid för och även skapat sig en ny meningsfull aktivitet. I och med att samhällets "vanliga" aktiviteter har begränsats, där Annie hämtade mycket av sitt sociala umgänge från, har hon valt att börja baka surdegsbröd. Det kan förstås som att hon försöker göra något nytt meningsfullt med sin individuella tid, för att ersätta den förlust av socialt umgänge som hon upplever.

När Daniela får frågan om hon kan ge exempel på två eller tre skillnader med hur hennes dag ser ut nu jämfört med innan permitteringen svarar hon att 'det känns som att jag är så himla van nu efter en månad i permitteringen att jag inte vet vad jag hade för liv innan'. Från att i permitteringens initiala fas känt att det var svårt att strukturera upp tiden har "väntrummet", likt hur Leon och Mona upplever det, kommit att bli mer känt för henne och det på ett sätt blivit det nya "normala". Vidare utvecklar hon och säger att

'det är mycket mer sömn, mer fritid och mer möjligheter till ett vanligt, jag tänkte typ säga ett vanligt liv. Men för jag har ju sådana tider att jag måste gå och lägga mig klockan 20 på kvällarna, och då tappar jag ju ganska mycket av den sociala biten på vardagarna, men nu

har jag möjlighet att umgås med vänner och kanske vara vaken till klockan 22. Så bara positiva bitar, men det kanske inte är meningen’

Den tidigare socialt organiserade och kontrollerade tiden begränsade Danielas individuellt organiserade och kontrollerade tid, något som hon upplevde hindrade henne från att ta del av det sociala umgänget på vardagarna. Till följd av permitteringen har hon fått möjlighet att fylla sin individuella tid med saker som hon kodar som meningsfullt, där den nya sociala tiden möjliggör mer meningsfullt individuellt organiserad tid för henne.

Enligt Marcus permitteringskontrakt ska han jobba 3,2h/dag. Han beskriver att han ganska snabbt funnit sig i den nya vardagen, men att

’det känns tråkigt när jag slutar så tidigt. Jag skulle kunna bli bättre på att höra av mig till mina vänner som också är permitterade, nu känns det stundtals som att man är den enda’.

Marcus har svårt att fylla sin individuella tid med socialt umgänge, något som kan förstås vara kodat som meningsfullt, när den socialt organiserade och kontrollerade tiden inte längre finns tillgänglig i samma utsträckning. Vidare fortsätter han och säger att

’jag känner mig inte irriterad eller besviken över situationen [...] det går inte direkt att skylla situationen på någon’

Till skillnad från hur Bernburg et al. (2008) visade i sin studie att människor på Island upplevde individuella nackdelar som orättvisa om det fanns någon att skylla krisen på, uttrycker Marcus att han hans situation inte går att rikta mot någon. Coronakrisen är ett nytt samhällsfenomen som saknar tidigare referensramar i svensk kontext. Att Marcus inte har ett behov att rikta skuld mot någon kan vara ett resultat av att han inte vet var han kan lokalisera det. Istället för att uppleva sin situation som orättvis, inger känslan av att inte kunna lokalisera skuld snarare ett lugn i kombination med att han känner att han vant sig i den nya vardagen och dess strukturer och ”väntrummet” har en mer utdragen karaktär (Baer 2009 [2008]: 138; Brun 2015; Horst & Grabska 2015).

Enligt Samirs permitteringskontrakt ska han jobba 12h/veckan, vilket sprids ut över tre dagar. Under ”normala” omständigheter brukar han träffa vänner efter jobbet och ta ett glas på stan eller gå på bio, men beskriver det som att det känns som att det blivit en paus i det. I och med coronaviruset och dess okontrollerbarhet känner han sig begränsad att göra det han vanligtvis

fyller sin individuellt organiserade och kontrollerade tid med, och när han får frågan om vad han brukar göra en dag han inte jobbar säger han att

’det händer typ ingenting faktiskt. Jag har aldrig känt mig mer ensam än nu i och med att man är så himla bunden till sitt hem. Men också att, jag har ingen hobby. För mina hobbykretsar ju kring att umgås med människor och hitta på saker [...] jag har inte tänkt på det innan som någonting, alltså innan har jag ändå tänkt att jag har det. Men nu när det sätts på sin spets så är det såhär, har jag verkligen det då?’

Vidare fortsätter han och säger att

’det kan ändå spela in lite att jag faktiskt är singel. Man önskar ju att man bodde med någon just nu’

Till skillnad från hur Mona och Leon använde sociala jämförelser som en stöddämpare för möjliga negativa effekter av permitteringen, uttrycker Samir här en önskan om att få dela sin situation med någon. Detta kan förstås som en social jämförelse åt det andra hållet, där Samir upplever sig själv som mer drabbad av permitteringen än andra (Bernburg et al. 2008). När Samir får frågan om hur han upplever permitteringen svarar han att han tycker att den är läskig och att

’det här är en sjukdom som vi inte har kontroll över [...] det här låter ju jättehemskt, men, usch, vad hemskt, men jag hade hellre haft krig än det här [...] då finns det någon to blame för det, och det känns som att man snabbare hade kunnat få ett slut’

Till skillnad från Marcus som uttrycker att krisen inte går att skylla på någon, kan Samirs uttalande förstås som att han har svårt att lokalisera var eller vem han kan skylla sina känslor av ensamhet och begränsning på. Bristen på referensramar att förhålla sig till ger upphov till känslor av brist på kontroll och därför upplevs permitteringen som läskig. Den mentala bilden av att hellre ha krig kan indikera att Samir söker förklaringar till sin nuvarande situation, vilket han upplever att han saknar i nuläget. Hans ”väntrum” präglas till viss mån fortfarande av radikal osäkerhet, där han har svårt att hitta förklaringar till varför han upplever det som han upplever (Brun 2015; Horst & Grabska 2015).

5.3 Bilden av framtiden

Coronakrisen och dess effekter har skapat ett avbrott i de vardagliga rutinerna för respondenterna, där nuet har fastnat mellan det som har hänt och det som ännu inte har skett

(Adam & Groves 2007: 31). Den vanliga orienteringen mot framtiden har blivit mer oförutsägbar för respondenterna, i den mån att läget kan förändras till både det bättre och det sämre (Bryant 2016; Horst & Grabska 2015). Det finns i dagsläget ingen av respondenterna som vet med säkerhet när de kan återgå till arbete under ”normala” förhållanden, vilket innebär att de måste förhålla sig till alternativa, och osäkra framtidsuppfattningar.

Framtidens primära egenskap finns i människors medvetande, och att ha en uppfattning om framtidens värde kan göra osäkra och otillfredsställande situationer uthärdliga (Adam & Groves 2007: 163; Brun 2015). Att ha en känsla av en potentiell framtid kan bidra med hjälp för att hantera osäkerheten som kan uppstå i situationer av väntan (Cooks & Cuervos 2019). Genom att upprätthålla en tro på en bättre framtid kan människor hantera utdragen osäkerhet, där hopp kan fungera som en drivkraft eller som en ersättning för den tidigare rutiniserade och förutsägbara koloniseringen av framtiden.

För respondenterna togs först deras organiseringsverktyg från dem. Därefter fick de anpassa sitt utfyllnadsverktyg för att skapa en ny temporalisering i en vardag som inte är tänkt att hålla. Våra bilder av framtiden kan förstås som det sista verktyget i vår tidsverktygslåda.

Leon tror inte att krisen kommer vara över än på ett tag, men känner sig lugn över att det kommer lösa sig. Han reflekterar kring att han pluggade under den ekonomiska krisen 08 och säger att

’jag kan känna att det kommer dra över, det blir kaos ett tag, och sen kommer det bli något nytt, men det behöver inte betyda att det blir någonting sämre [...] Det kommer och går kriser [...] men om man ska se det lite så kommer det säkert bli någonting bra av det också även om det kanske är svårt att se det just nu’

Även om han i nutiden inte vet när det kommer hända eller hur det kommer se ut i framtiden, inger tidigare erfarenheter med referens till dåtiden hopp om att det kommer gå över (Bryant 2016). Vidare säger han att man ’bara ska hålla ut och göra vad man kan för att överleva’. Det kan förstås som att han är inställd på att det handlar om att vänta ut krisen. Den nuvarande situationen är inte nödvändigtvis tillfredsställande, men om man står ut har Leon en bild av att den kommer att bli det (Brun 2015; Hage 2009: 100).

Mona berättar att hon inte planerar så mycket för framtiden just nu, utan att hon ska ’ta vara på dagarna och njuta av den tiden man får [...] för vi går ju in i en väldigt härlig period nu så man

får göra det bästa av det liksom'. Mona använder sig av den kalendariska tiden för att skapa sig en bild av möjligheter utifrån den situation hon ofrivilligt har hamnat i (Hassard 1990).

Vidare säger hon att

'det kommer säkert något gott ur alla krisen, vi får bara se när det är över helt enkelt'.

Mona uttrycker här, trots brist på information om vad som komma skall, en form av hopp för framtiden. Hon är inställd på att det handlar om att vänta ut krisen, och att om man klarar av det får man ta del av det goda som kommer på den andra sidan (Hage 2009: 100).

Annie säger att hon känner sig trygg med att krisen någon gång kommer gå över. Hon säger att 'jag har väl landat i att jag vet att det kommer gå över, jag vet att det kommer lösa sig, frågan är bara när'. Vidare säger hon att

'jag har fått landa i att, jag kommer nog vara permitterad och jobba hemma sommaren ut. Men sen har jag någon bild av att jag kommer jobba på kontoret, eller att det kommer vara hyfsat löst sen [...] det kanske är en mental bild för mig själv, för att försöka få något slutdatum på det'

Hoppet används här som en strategi för att klara den långvariga osäkerheten, och karaktäriseras här av känslor utan någon specifik referent (Brun 2015; Cooks & Cuervos 2019). I brist på någon fast hållpunkt att strukturera framtiden efter, skapar Annie en egen mental referent i framtiden för att inge känslor av trygghet i nuet (Adam & Groves 2007).

När Daniela får frågan om hur hennes tankar går kring framtiden berättar hon att hon valt att söka till universitetet till hösten. Hon säger att

'det tänkte jag några månader innan det här, och då var jag lite osäker på om jag skulle göra det. Men nu när det här hände kände jag att det nog är för det bästa [...] så det är väl typ det jag tänker om framtiden, att jag förhoppningsvis kan lämna mitt jobb för studier'

Hon motiverar valet av framtidsplaner med att säga

'den här branschen jag jobbar i är ju en bransch som sakta men säkert börjar falla. Detaljhandeln går ju inte jättebra [...] det är ju onlinehandeln som tar över. Så jag ska väl försöka hitta på något annat'

Den nuvarande föreställda framtiden för Daniela upplevs vara ohållbar i förhållande till en föreställd framtida utveckling av onlinehandeln. Hennes uppfattning om framtiden och den osäkerhet hon ser i den gör att hon skapar en mental referent i en alternativ framtid, vilket leder till att hon skapar agens för att möjliggöra den nya framtidsvisionen i nuet (Cojocarú 2016: 13; Cooks & Cuervos 2019; Emirbayer & Mische 1998: 963). Med andra ord, hon lokaliserar sitt hopp i en ny framtid där hon förhoppningsvis lämnar den upplevda osäkerheten för studier (Adam & Groves 2007; Brun 2015).

Marcus uttrycker att han har hopp för framtiden och säger att 'när jag ser på framtiden tänker jag att detta har gått över [...] det känns bara som ett tillfälligt avbrott'. Vidare fortsätter han och säger

'jag tänker att det är väl i en sådan här kris som man behöver stanna upp och tänka till. Tidigare fanns det liksom ingenting som kunde skaka om oss människor på det här sättet och nu kanske vi får ett uppvaknande till det bättre för framtiden [...] jag tror verkligen att vi behövde detta. Vi rullade på i samma hjulspår och det fanns ingenting som stoppade oss. Vi visste att miljön mådde dåligt, att vi skulle flyga mindre, men vi gjorde ingenting åt det. Vi stannade inte upp och reflekterade och gjorde förändringar [...] nu tror jag vi kommer göra det'

Likt hur sociala jämförelser kan fungera som stötdämpare för känslor av upplevda nackdelar, kan Marcus förstås använda hoppet på ett liknande sätt. Han lokaliserar sitt hopp i en specifik referent, miljökrisen (Cooks & Cuervos 2019). Hans förmåga att föreställa sig möjlig uppfattning om framtidens värde i förhållande till den gamla nuvarande framtiden, där miljön inte fick lika mycket uppmärksamhet, har fått den nuvarande osäkra situationen att bli uthärdlig där han ser möjligheten för en bättre framtid (Adam & Groves 2007; Cojocarú 2016; Emirbayer & Mische 1998).

När Samir får frågan om hur han ser på framtiden berättar han att han inte vågar se den framför sig och säger att

'jag känner verkligen inte att jag ser någon framtid. Jag kan inte tänka mig hur mitt liv kommer se ut om fem år, eller om ett år. Det känns som att jag bara glider med livet nu [...] jag kan inte se vad jag ska göra med mitt liv, eller vad som ska hända eller hur'

Till skillnad från de andra respondenterna har Samir svårt att lokalisera hopp i en föreställd framtid, vilket ger upphov till känslor av resignation i nuet (Cooks & Cuervos 2019; Horst &

Grabska 2015). Han känner sig maktlös i förhållande till hur framtiden kommer utveckla sig, och förlusten av stabilitet och säkerhet i nuläget påverkar hans förmåga att föreställa sig framtiden (Baer 2009 [2008]: 138); Vigh 2008: 16).

Vidare utvecklar han och säger att den nuvarande situationen

'har nog fått mig mer inställd på att ha ett mer hållbart jobb [...] och jag mer än innan ser, jag måste vidare på något sätt. Kanske inte någon utbildning i sig, men jag känner att jag måste hitta något mer där jag får en stadig inkomst för att bygga en framtid på'

Likt hur Daniela lokaliserade sitt hopp i en ny framtid, upplever Samir att han måste ut ur sin nuvarande framtid för att kunna skapa sig den framtid han önskar (Adam & Groves 2007). Han har en bild av hur han vill ha det i framtiden, men ser det som ouppnåeligt från den position han är i nuläget.

6.0 Sammanfattande diskussion

I följande studie har jag undersökt hur människor som är permitterade till följd av coronakrisen upplever och hanterar väntan och osäkerhet. Den pågående pandemin har skakat om de permitterade respondenternas vardag, där de behövt omorganisera sin tid utefter en framtid som de än inte vet hur den kommer se ut.

Utifrån ovanstående redovisning kan det förstås att genom den socialt organiserade och kontrollerade tiden skapas möjligheten att kognitivt kolonisera framtiden. När de tidigare rutiniserade och förutsägbara tidsstrukturerna inte längre kan infalla på det förväntade sättet upplevde respondenterna att den individuella tiden blev svår att strukturera upp (Bryant 2016; Cooks & Cuervos 2019; Sahlins 1985). Mona, Marcus, Samir och Daniela upplevde i permitteringens initiala fas att den nytillkomna lediga tiden tappade värde när de tidigare yttre begränsningarna kring den inte längre fanns. När ledigheten blev gränslös tappade den sitt tidigare värde som den tilldelades under kontrollerade former, och blev svår temporalisera på ett meningsfullt sätt när de inte längre hade möjlighet att kognitivt kolonisera framtiden (Hassard 1990; Heidegren 2014). Genom att mentalt förbereda sig för de nya arbetsformerna hemma upplevde Leon och Annie inte permitteringens initiala fas lika överväldigande som resterande respondenterna. Analysen visar att den socialt organiserade och kontrollerade tiden inger känslor av förutsägbarhet för framtiden, stabilitet i nuet, och ger värde åt den individuellt organiserade tiden.

Vidare, när den individuella tiden inte i lika hög grad kunde organiseras och kontrolleras, då den nya sociala tiden begränsar vad den kan fyllas med under den pågående krisen, skapar respondenterna olika agenskap beroende på hur de tolkar och upplever permitteringen och väntan (Dwyer 2009 [1998]). För Leon, Mona och Daniela hade permitteringen skiftat från en radikal till en mer utdragen form. När det inte i lika stor utsträckning sker drastiska förändringar i vardagen återfår de viss förmåga att kognitivt kolonisera framtiden igen, och klarar därför av att skapa agens inom ramarna för sitt ”väntrum”. Annie berättade att hon hade börjat baka surdegsbröd, vilket kan förstås som en ersättning av det sociala umgänget hon begränsats från till följd av de samhällsmässiga restriktionerna. Vidare visar analysen att sociala jämförelser, likt hur Bernbrug et al. (2012) visade i sin studie från den ekonomiska krisen på Island, kan forma känslan av tillfredsställelse för respondenterna. Leon, Mona och Samir hade en uppfattning om hur de hade kunnat uppleva sin nuvarande situation annorlunda under andra omständigheter. Att det inte finns någon att skylla krisen på är något som kommer fram på olika sätt i analysen. För Marcus, som kände att han hade hopp för framtiden, var känslan av orättvisa frånvarande. För Samir, vars ”väntrum” vid tiden för intervjun präglades av en mer radikal form av osäkerhet, fantiserade om att krig istället för viruset hade gjort att det snabbare skulle ta slut, vilket kan indikera den brist på kontroll han upplevde över sin situation i nuet.

Det empiriska materialet för studien visar att det finns ett samband mellan möjligheten att lättare upprätthålla hopp när den nuvarande föreställda framtiden upplevs vara på paus (Cooks & Cuervos 2019). Så länge som väntan upplevs som meningsfull, och framtiden värdefull, är respondenterna villiga att vänta och anpassa sig efter de befintliga strukturerna under krisen (Adam & Groves 2007; Bernburg et al 2012; Hage 2009). Leon och Mona upplevde sig trygga, vilket bidrog till möjlighet att upprätthålla en tro på en bättre framtid efter krisen, vilket också möjliggjorde hanterande av den utdragna osäkerheten. Annie och Daniela skapade mentala referenser för framtiden, och kunde på så sätt skapa imaginära hållpunkter att förhålla sig till, vilket resulterade i känslor av trygghet i nuet. De respondenter som skiljde sig i materialet var Marcus och Samir. Marcus använde sig av miljökrisen för att lokalisera hopp i en alternativ framtid, där avbrottet som coronakrisen medfört i det ”vanliga” mänskliga handlandet möjligtvis kan få människor att stanna upp och reflektera, och därför förändra sitt beteende i framtiden. För Samir, som inte hade någon klar bild av framtiden, kände sig maktlös i nuet och hade därför svårt att känna sig hoppfull inför framtiden (Brun 2015; Horst & Grabska 2015).

Studien har bidragit med en förståelse om hur plötsliga avbrott av tidigare tidsstrukturer upplevs och hanteras på olika sätt beroende på hur föreställningar om framtiden påverkas. Sociala jämförelser, förväntningar och förhoppningar om framtiden har effekter på hur de permitterade upplever sin levnadsstandard under krisen (Bernburg et al. 2012). Den pågående pandemin och dess effekter påverkar och förändrar många delar av samhället, där vi inte vet vad det nya ”normala” kommer innebära. Kommer vi återgå till det som tidigare ansågs normalt, eller kommer vi ha ett nytt normalt med alternativa förhållningssätt till det som tidigare var vår vardag? Fortsatt forskning hade förslagsvis kunnat undersöka hur de förändringar som sker i till följd av coronakrisen drabbar olika grupper i samhället, och hur föreställningar om framtiden påverkas.

7. Litteraturlista

Adam, B. & Groves, C. (2007). *Future Matters: Action, Knowledge, Ethics (Supplements to The study of time; v. 3) [Elektronisk resurs]*. Brill Academic Publishers.

Alm, B. (2019). *Introduktion till etnografiskt fältarbete*. 1. uppl. Malmö: Gleerups

Arbetsförmedlingen (2020). *Säga upp personal eller permittera med anledning av coronaviruset*. <https://arbetsformedlingen.se/for-arbetsgivare/nyheter/nyheter/2020-03-19-saga-upp-personal-eller-permittera-med-anledning-av-coronaviruset> [2020-05-04]

Baer, A. H. (2008). Waiting for Global Warming: Climate Politics in Australia - Perspectives from Above and Below. I Hage, G. (red.) (2009) *Waiting*. Carlton, Vic.: Melbourne University Publishing, ss. 135-149.

Bernburg, G. J., Ólafsdóttir, S. & Ragnarsdóttir, H. B. (2012). The Global Financial Crisis and Individual Distress: The Role of Subjective Comparisons after the Collapse of the Icelandic Economy. I *Sociology* 0(0), ss. 1-21. DOI:10.1177/0038038512453790

Brun, C. (2015). Active Waiting and Changing Hopes: Toward a Time Perspective on Protracted Displacement. I *Social Analysis*, Volume 59, Issue 1, Berghahn Journals. DOI:10.3167/sa.2015.590102

Bryant, R. (2016). On Critical Times: Return, Repetition, and the Uncanny Present. I *History and Anthropology*, 27:1, ss. 19-31. DOI:10.1080/02757206.2015.1114481

Cooks, J. & Cuervos, H. (2019). Agency, futurity, and representation: Conceptualising hope in recent sociological work. I *The Sociological Review*, Vol. 67(5), ss. 1102-1117. DOI:10.1177/0038026119859177

Cojocar, O. (2016). Time and Migrations Studies. Theoretical and methodological intersections. I *CMR Working Paper*, Nr 91(149), Centre of Migration Research, Warsaw. ss.1-25.

Dalen, M. (2015). *Intervju som metod. 2.*, uppdaterade uppl. Malmö: Gleerups utbildning

Dwyer, P. (1998). *Worlds of Waiting*. I Hage, G. (red.) (2009) *Waiting*. Carlton, Vic.: Melbourne University Publishing, ss. 15-26.

Emirbayer, M. & Mische, A. (1998). What is Agency? I *American Journal of Sociology* Vol. 103, No. 4, ss. 962-1023. DOI:10.1086/231294

Fackförbund.com (2020). *Vad är permittering?* <https://www.xn--fackforbund-icb.com/fr%C3%A5gor-svar/vad-%C3%A4r-permittering>. [2020-04-27]

Flisbäck, M. (2014). *När livet går bort, när livet kommer till: existenssociologiska betraktelser av konstnärligt arbete, familjebildning och anhörigförlust*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur

Folkhälsomyndigheten (2020). *Sjukdomsinformation om coronavirus inklusive sars, mers och covid-19*. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittykydd-beredskap/smittsamma-sjukdomar/coronavirus/> [2020-04-03]

Giddens, Anthony & Sutton, Philip W. (2014). *Sociologi. 5.*, rev. och uppdaterade uppl. Lund: Studentlitteratur

Hage, G. (red.) (2009). *Waiting*. Carlton, Vic.: Melbourne University Publishing

Hassard, J. (red.) (1990). *The sociology of time*. Basingstoke: Macmillan

Heidegren, C. G. (2014). *Tid: sociologiska perspektiv*. 1. uppl. Stockholm: Liber

Horst, C. & Grabska, K. (2015) Introduction: Flight and Exile—Uncertainty in the Context of Conflict-Induced Displacement. I *Social Analysis*, March 2015. DOI:10.3167/sa.2015.590101

Kleist, N. & Jansen, S. (2016). Introduction: Hope over Time—Crisis, Immobility and Future-Making. I *History and Anthropology*, 27:4, ss. 373-392.

DOI:10.1080/02757206.2016.1207636

Knight, M. D. & Stewart, C. (2016). *Ethnographies of Austerity: Temporality, Crisis and Affect in Southern Europe*, *History and Anthropology*, 27:1, ss. 1-18.

DOI:10.1080/02757206.2015.1114480

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 3., rev. uppl. Lund: Studentlitteratur

Larsen, A. K. (2018). *Metod helt enkelt: en introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. 2. uppl. Malmö: Gleerups, ss. 19–34.

Linfei Ltd. (2020). *Linfei Recorder* (v.13.2.1). [App]

https://apps.apple.com/app/id731368203?fbclid=IwAR0m1qyGUadSapSfufMDowZ7kbt-1Q_bTZ-px0PtopqFjhM4MFGiNO2dqY [2020-04-21]

Merton, R. & Sorokin, P. (1937). Social-time: A Methodological and Functional Analysis. I Hassard, J. (red.) (1990) *The Sociology of Time*. Basingstoke, Macmillan, ss. 56- 66.

Minnegal, M. (2007). The Time Is Right: Waiting, Reciprocity and Sociality. I Hage, G. (red.) (2009) *Waiting*. Carlton, Vix, : Melbourne University Publishing : ss.89-106.

Munn, D. N. (1992). The Cultural Anthropology of Time: A Critical Essay. I *Annual Review of Anthropology* Vol. 21, ss. 93-123. DOI:10.1146/annurev.an.21.100192.000521

Nationalencyklopedin (2020). *Cypernfrågan*.

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/cypernfr%C3%A5gan>. [2020-06-04]

Nationalencyklopedin (2020). *Finanskrisen 2007–08*.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/internationella-finanskrisen-2007-08>. [2020-06-03]

Patel, R. & Davidson, B. (2011). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. 4., uppdaterade uppl. Lund: Studentlitteratur, ss.15–30.

Pine, F. (2014). Migration as Hope - Space, Time and Imagining the Future. I *Current Anthropology*, Volume 55, Supplement 9. ss. 95-104. DOI:10.1086/676526

Porta, Miquel S., Greenland, Sander & Last, John M. (red.) (2008). *A dictionary of epidemiology [Elektronisk resurs]*. 5th ed. New York: Oxford University Press

Regeringskansliet (2020). *Ekonomiska åtgärder med anledning av covid-19*.

<https://www.regeringen.se/sveriges-regering/finansdepartementet/statens-budget/ekonomiska-atgarder-med-anledning-av-covid-19/>. [2020-05-04]

Regeringskansliet (2020). *Korttidspermittering*.

<https://www.regeringen.se/artiklar/2020/03/om-forslaget-korttidspermittering/> [2020-04-27]

Regeringskansliet (2020). *Krispaket för svenska företag och jobb*.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/03/krispaket-for-svenska-foretag-och-jobb/> [2020-04-27]

Roitman, J. L. (2014). *Anti-crisis [Elektronisk resurs]*. Durham: Duke University Press

Sahlgrenska Universitetssjukhuset (2020). *1. Smitta och smittvägar*.

<https://www.sahlgrenska.se/for-dig-som-ar/vardgivare/vardhygien/kommunal-vard-och-omsorg/1.-smitta-och-smittvagar/> [2020-04-05]

Sahlins, M. D. (1985). *Islands of history [Elektronisk resurs]*.

Tillväxtverket (2020). *Frågor och svar om korttidsarbete*. <https://tillvaxtverket.se/om-tillvaxtverket/information-och-stod-kring-coronakrisen/korttidsarbete.html>

[2020-05-04]

Tillväxtverket (2020). *Statistik om korttidsarbete*.

https://tillvaxtdata.tillvaxtverket.se/tillvaxtdata_public#page=1bfc35b3-1578-496c-a1b6-04a02c537636 [2020-06-05]

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> [2020-04-28].

Vigh, H. (2008) *Crisis and Chronicity: Anthropological Perspectives on Continuous Conflict and Decline*, *Ethnos*, 73:1, ss. 5-24. DOI: 10.1080/00141840801927509

World Health Organization (2020). *Q&A on coronaviruses (COVID-19)*.
<https://www.who.int/news-room/q-a-detail/q-a-coronaviruses> [2020-04-03]

Yin, Robert K. (2013). *Kvalitativ forskning från start till mål*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur

8. Bilagor

8.1 Bilaga 1: Intervjuguide

Bakgrund:

1. Vilket år är du född?
2. Vad är du född och uppväxt?
3. Hur ser din familj ut? *Syskon, föräldrar, barn, partner?*
4. Hur ser din bostadssituation ut idag? *Vilka bor där?*
5. Avslutade utbildningar, examen, yrkesutbildningar eller andra utbildningar under arbetstid? *Perioder av arbetslöshet?*
6. Sysselsättning (*sen hur länge*)
7. Vill du berätta om hur din arbetssituation ser ut i dagsläget?
 - *Vilket datum blev du permitterad?*
 - *Har du fått något datum för när din arbetssituation förväntas återgå till det "normala"? Har datumet ändrats någon gång?*

Dåtid

8. När du först hörde att corona hade nått till Sverige, trodde du att det skulle bli som det har blivit idag? *Trodde du att du skulle bli permitterad?*
9. Kommer du ihåg hur du kände när du fick reda på att corona kommit till Sverige?
10. Följer du nyheterna? Eller lyssnar du mer på vad andra berättar för dig? *ryktesvägen.*
11. Vad är dina tankar om den senaste månaden så här långt? *Kan du berätta hur den senaste månaden varit för dig?*
12. Hur var tiden innan permittering? *Trodde du att det var troligt att det som har hänt skulle hända dig?*
13. Hur reagerade du när du blev permitterad?
14. Hur upplevde du informationen du fick i samband med att du fick reda på att du/ni skulle bli permitterade?
15. Har du varit med om något liknande innan som påminner om den här situationen? *Om ja, vadå och är det något du 'använder' dig av idag? Om nej, tror du att det hade varit av nytta att ha varit det?*

Nutid

16. Om du tittar på din hushållsekonomi, skulle du säga att du har långsiktiga planer eller lever mer i nuet? *Hur lägger du upp den strategin?*

17. Vad har permitteringen inneburit för din hushållsekonomi? *Fortsätta som vanligt eller förändringar i hushållsekonomin?*

18. Har permitteringen haft konsekvenser för hela hushållet eller endast för dig?

19. Berätta hur en vanlig dag ser ut från det att du stiger upp tills dess du går och lägger dig.

- *Vilka är de två till tre största skillnaderna mellan hur din dag ser ut nu från hur den såg ut innan permitteringen? Ex. nya rutiner, tidsanvändning, ny arbetsfördelning i hushållet?*
- *Hur har synen på arbete/fritid förändrats?*

20. Hur upplever du permitteringen i sig? *Tror du att du hade upplevt permitteringen annorlunda om det inte vore för att den var orsakad av corona?*

21. Hur upplever du att dagarna går (rent tidsmässigt)? *Snabbt, långsamt, uttråkad...*

22. Hur känns det i kroppen när du går och lägger dig om kvällarna? *Trött, pigg, oro, lugn osv...*

23. Upplever du stöd från din arbetsgivare? *Är du nöjd med det stöd du får?*

24. Upplever du att du har personer i din närhet som du kan vända dig till om du behöver hjälp eller stöd av olika slag? *Är du nöjd med det stöd du får?*

25. Kan du ge något exempel på vad du anser är viktigt i dagsläget? *Har det ändrats från vad du tidigare värderade som viktigt?*

Framtid

26. Tänker du mycket på framtiden just nu? / Hur går dina tankar kring framtiden just nu? *Oro/förhoppningar.*

27. Har den här situationen fått dig att överväga att ändra dina framtida (karriär)planer eller mål?

- *Om ja, var det något du tänkte på tidigare eller först i och med att du blev permitterad? Om nej, varför?*

28. Hur går dina tankar kring när det här kommer att ta slut?

29. Hur planerar du inför det närmsta halvåret? *Vad kommer vara viktigt för dig att försöka 'uppnå'?*

30. Har du något du känner att du vill tillägga?

31. Är det okej om jag återkommer om jag kommer på att jag har några uppföljande frågor?

8.2 Bilaga 2: Informationsbrev

Förfråga om deltagande till intervjustudie

Hej!

Mitt namn är Klara Edrén och jag studerar sociologi vid Göteborgs Universitet. Jag håller just nu på att skriva min kandidatuppsats, där syftet är att undersöka hur väntan i permittering upplevs och påverkar människors liv och hur man hanterar situationen. Jag kontaktar dig med anledning av att du visat intresse för att ställa upp på en intervju.

Deltagandet i studien innebär att en intervju kommer genomföras via videolänk efter överenskommelse. Intervjuerna kommer främst fokusera på upplevelsen och reflektioner kring permittering, och beräknas ta omkring en timma. Hela intervjun kommer att spelas in om godkännande ges. Materialet kommer att behandlas konfidentiellt, vilket betyder att det inspelade intervjuerna kommer att avidentifieras och behandlas i enlighet med bestämmelser i Sekretesslagen. Efter uppsatsens godkännande kommer inspelad intervju och transkriberat material att förstöras. Din medverkan är helt frivillig, och kan när som helst avbrytas under studiens gång. Intervjuerna kommer att användas som underlag i min uppsats, och det färdiga resultatet kommer att presenteras inom Göteborgs Universitet, och om det skulle önskas finns det möjlighet att ta del av det.

Hör gärna av dig om du undrar över något.

Stort tack på förhand.

Allt gott,

Klara Edrén

klara.edren@gmail.com